

Adroddiad Gwrthwynebu
yn ymwneud a'r cynnig i uno
Ysgol Glan Gele ac Ysgol Sant Elfod,
Abergele, Conwy

Gorffennaf 2025

This document is also available in English

1. Hysbysiad Statudol
2. Gwrthwynebiadau
3. Ymateb yr Awdurdod i'r gwrthwynebiadau/sylwadau
4. Adborth ESTYN
5. Penderfyniad y Cabinet

1. Hysbysiad Statudol

Cyhoeddi'r Hysbysiad Statudol

Ar 28 Ebrill 2025, yn dilyn cymeradwyaeth y Cabinet (18 Chwefror 2025) cyhoeddodd Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy Hysbysiad Cau, yn datgan bwriad Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy i sefydlu ysgol cyfrwng Saesneg gymysg i blant rhwng 3 - 11 oed yn Abergele, i'w chynnal gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Conwy ar safleoedd presennol Ysgol Glan Gele ac Ysgol Sant Elfod ac Ysgol Cystennin, o 1 Medi 2026.

O ganlyniad i'r cynigion a amlinellwyd byddai Ysgol Glan Gele ac Ysgol Sant Elfod yn cau ar 31 Awst 2026.

Roedd hyn yn cychwyn gyfnod hysbysu 28 diwrnod yn rhoi cyfle i unrhyw fudddeiliaid cysylltiedig gyflwyno eu barn am y cynnig.

Dechreuodd y cyfnod hysbysu ar 28 Ebrill 2025 a daeth i ben ar 25 Mai 2025.

Cynhaliwyd yr ymgynghoriad yn unol â Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a'r Cod Trefniadaeth Ysgolion, sy'n manylu ar y camau y mae'n rhaid eu cymryd fel rhan o'r broses.

Mae'r ddogfen hon yn nodi'r camau a gymerwyd yn ystod y Cyfnod Hysbysu, yn cyfeirio at yr ymatebion a dderbyniwyd, ac yn anelu at ateb a mynd i'r afael ag unrhyw ymholiadau a gyflwynwyd i'r Awdurdod.

Dosbarthodd Conwy gopiâu o'r Hysbysiad Statudol drwy ddolen e-bost a oedd yn rhoi manylion ynglŷn â sut i wneud unrhyw sylwadau ar y cynnig. Gosodwyd yr Hysbysiad Statudol ar gatiau Ysgol Glan Gele ac Ysgol Sant Elfod a chafodd hefyd ei gyhoeddi'n ddwyieithog ar wefan Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy ynghyd â'r holl ddogfennau eraill yn ymwneud â'r Cynnig.

Hefyd anfonwyd nodyn atgoffa ar e-bost ar 14 Mai 2025 yn atgoffa budd-ddeiliaid o'r dyddiad cau ar gyfer unrhyw sylwadau/gwrthwynebiadau.

Yn y tabl isod ceir rhestr o'r rhai a dderbyniodd gopi o'r Ddogfen Ymgynghori, yn unol â'r Cod Trefniadaeth Ysgolion.

Enw/Sefydliad
Rhieni, gofalwyr a gwarcheidwaid, athrawn o staff Ysgol Glan Gele & Ysgol Sant Elfod
Llywodraethwyr Ysgol Glan Gele & Ysgol Sant Elfod
Penaethiaid Ysgol Emrys ap Iwan, Ysgol St George ac Ysgol Glan Morfa
Esgobaeth Llanelwy Yr Eglwys yng Nghymru ac Esgobaeth Gatholig Rufeinig Wrecsam
Gwasanaethau Addysg Cyngor Sir Ddinbych
Gwasanaethau Addysg Cyngor Gwynedd
Gweinidog Addysg a Sgiliau Cymru
Adran Rheoli ac Effeithiolrwydd Ysgolion Llywodraeth Cymru
Aelod Cynulliad ac Aelod Seneddol sy'n cynrychioli ardal y cynigion
Cynghorydd Lleol Conwy dros Abergele
Cyngor Cymuned Abergele
Estyn
Undebau Llafur Athrawon a Staff
GwE
Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru
Partneriaeth Plant a Phobl Ifanc Conwy
Cymunedau yn Gyntaf Conwy
Dechrau'n Deg Conwy

2. Gwrthwynebiadau

O dan adran 49 o Ddeddf 2013, pan fo gwrthwynebiadau wedi dod i law, rhaid i gynigwyr gyhoeddi crynodeb o'r gwrthwynebiadau statudol ac ymateb y cynigydd i'r gwrthwynebiadau hynny ("yr Adroddiad Gwrthwynebu"). Rhaid gwneud hyn:

- (a) yn achos awdurdod lleol y mae'n ofynnol iddo benderfynu ar ei gynigion ei hun o dan adran 53 y Ddeddf, cyn diwedd 7 niwrnod gan ddechrau ar ddiwrnod ei benderfyniad: ac
- (b) ym mhob achos arall, cyn diwedd 28 diwrnod yn dechrau ar y diwrnod y mae'r cyfnod gwrthwynebu'n dod i ben.

Dechreuodd y cyfnod hysbysu ar 28 Ebrill 2025 a daeth i ben ar 25 Mai 2025.

Cafwyd cyfanswm o 10 ymateb i'r cynnig drwy e-bost a'r ffurflen ar-lein.

Ymwelwyd â gwe-dudalen yr Hysbysiad Statudol ar wefan Conwy 60 gwaith rhwng 28 Ebrill 2025 a 25 Mai 2025.

3. Ymateb yr Awdudod i'r gwrthwynebiadau / sylwadau

Mae'r sylwadau a dderbyniwyd wedi'u dangos yn y tabl canlynol, ynghyd ag ymateb Conwy iddynt.

Gwrthwynebiad / Sylwadau	Ymateb yr Awdurdod
A fydd staff yn cadw eu swyddi neu'n gorfod ailymgeisio os bydd yn mynd yn ei flaen?	Bydd y corff llywodraethu yn drafftio strwythur staffio newydd, ac ymgynghorir ar unrhyw newidiadau gyda staff ac undebau. Rhagwelir y bydd staff presennol y ddwy ysgol yn cael eu slotio i swyddi perthnasol a phriodol o fewn y strwythur newydd. Fodd bynnag, gallai rolau arwain gael eu hailstrwythuro, a bydd swydd y pennaeth yn cael ei hysbysebu unwaith y gwneir penderfyniad i uno.
Gan fod yr ymateb hwn yn sôn am unigolion adnabyddadwy, mae wedi'i grynhoi ar gyfer yr adroddiad hwn i'r meysydd allweddol canlynol: Sail resymegol: Ymddengys mai mesur arbed costau yw'r cyfuno yn hytrach na blaenoriaethu anghenion disgyblion, staff a rhieni. Staffio: Bydd angen i strwythurau staffio newid, gan arwain at golli swyddi o bosibl. Mae swyddi arweinyddiaeth yn ansicr, gan ychwanegu pwysau a mwy o gyfrifoldeb. Cyflwr yr Adeilad: Mae'r ddau safle'n hen ac angen eu hadnewyddu'n sylweddol, gyda'r capasiti presennol eisoes dan bwysau a chyllid yn isel. Cyllidebau: Mae diswyddiadau wedi arwain at ddosbarthiadau mwy, yn enwedig yn Elfod, nad yw o fudd i ddisgyblion. Mae galw am fwy o ddyraniad cyllideb i sicrhau bod y safleoedd yn ddigonol ac yn cyrraedd y safon ar gyfer y niferoedd cynyddol. Cyfeirir at Awel y Mynydd fel enghraifft o gamfarnu yn nifer y disgyblion, gan arwain at gostau ychwanegol ar gyfer estyniadau i adeiladau.	Y rhesymeg y tu ôl i'r cynnig hwn yw darparu trosglwyddiad di-dor i'r plant yn y ddwy ysgol drwy'r ysgol ar gyfer eu haddysg o dair oed hyd at un ar ddeg oed. Mae Cyngor Conwy wedi ymrwymo i ystyried symud i ysgol gynradd, o ysgolion babanod ac iau ar wahân, pan fydd cyfle yn codi. Bydd y corff llywodraethu yn drafftio strwythur staffio newydd, ac ymgynghorir ar unrhyw newidiadau gyda staff ac undebau. Bydd arbedion yn cael eu gwneud drwy arbedion effeithlonrwydd oherwydd gellir rhannu adnoddau drwy'r ysgol gynradd. Mae'r cynnig yn ymwneud â chreu un ysgol gynradd gyda gweledigaeth benodol ar gyfer y disgyblion yn Abergele, sicrhau bod addysg ar gyfer Abergele yn cael ei chynllunio a'i rheoli'n briodol ac yn effeithiol yn yr hinsawdd economaidd bresennol a chefnogi gweledigaeth y Cwricwlwm i Gymru. Byddai unrhyw ostyngiadau yng nghyllideb yr ysgol yn amodol ar drefniadau cyllido trosiannol presennol CBSC. Mae cynnal a chadw ac adnewyddu adeiladau ysgol yn her barhaus i Gonwy a gwneir gwaith ar sail blaenoriaeth gan ddefnyddio data a gwybodaeth gan adrannau perthnasol. Mae'r ddwy ysgol ar hyn o bryd yn Radd B (Gweithredol, gyda mân ofynion cynnal a chadw hanfodol) ac mae cyllid wedi'i ddyrannu

	dros y 2 flynedd ddiwethaf ar gyfer gwelliannau allweddol a nodwyd gan benaethiaid Ysgol Glan Gele ac Ysgol Sant Elfod a bydd gwaith yn y dyfodol yn cael ei ystyried yn unol â'n Rhaglen Atgyweirio a Chynnal a Chadw Cyfalaf.
Rwy'n teimlo y bydd hyn yn aflonyddgar ac nid wyf yn meddwl bod cael un pennaeth i weithio ar y ddau safle yn syniad da. A yw hyn hefyd yn golygu un CADY? Y flaenoriaeth gyntaf yw y bydd y plant yn cael cysondeb a chefnogaeth lawn pan fo angen. Mae cyllid eisoes yn broblem gyda phob ysgol yn unigol.	Cyfrifoldeb y pennaeth a'r Corff Llywodraethol fyddai cytuno ar strwythur staffio sy'n cefnogi anghenion y disgyblion, ond gwneir hyn gyda chefnogaeth Conwy. Gan y bydd safleoedd yr ysgolion yn aros yr un fath, disgwylir y bydd yr aflonyddwch yn fach iawn. Mae'r cynnig hwn yn ymwneud â chreu un ysgol gynradd gyda gweledigaeth benodol ar gyfer y disgyblion yn Abergele, sicrhau bod addysg yn cael ei chynllunio a'i rheoli'n briodol ac yn effeithiol yn yr hinsawdd economaidd bresennol a chefnogi gweledigaeth y Cwricwlwm i Gymru. Byddai unrhyw ostyngiadau yng nghyllideb yr ysgol yn amodol ar drefniadau cyllido trosiannol presennol CBSC.
Rwy'n meddwl fod hyn yn syniad gwych. Rwy'n meddwl y dylai hyn fod wedi cael ei wneud flynyddoedd lawer yn ôl pan oedd fy mhiant hyn yn bresennol hefyd. Mae llawer o'r plant a ninnau'n rhieni bob amser yn gyndyn pan fydd ein plant yn gadael Ysgol Glan Gele fel lle mor faethlon. Gyda'r uno, gobeithio y bydd yr ochr feithrin hon hefyd yn lledaenu i'r blynyddoedd uwch (Ysgol Sant Elfod) i'r plant hefyd.	Byddai'r Corff Llywodraethol yn edrych i benodi pennaeth a fydd yn cynnal ac yn adeiladu ar lwyddiannau presennol y ddwy ysgol ac yn darparu ymdeimlad cryf o gymuned ysgol i bawb.
Oherwydd lefel y ddyled mewn perthynas â'r ddwy ysgol, mae'n bryder unwaith y bydd yr ysgolion yn uno, y bydd diswyddiadau pellach i addasu angen a chyllideb yr ysgol. Mae ysgolion eraill yn yr ardal sydd wedi uno wedyn wedi mynd i fesurau arbennig. Byddai'n anodd darparu parhad a chysondeb i benaeth ar draws dau	Mae pob sefyllfa yn wahanol a bydd profiadau o gyfuniadau blaenorol yn wahanol i gyfuniadau yn y dyfodol. Mae rheoli cyllideb yr ysgol yn gyfrifoldeb pob ysgol a'u corff llywodraethu. Pe bai'r ysgolion yn cael eu huno byddai'r ysgol newydd yn derbyn amddiffyniad trosiannol, fel y cytunwyd gan y Cabinet (Ionawr 2024) i

safle ffisegol. Mae'n siŵr y bydd "ffafriaeth" tuag at un ysgol. Mae prosesau pontio da eisoes ar waith i sicrhau bod cyswllt llyfn rhwng disgyblion sy'n gadael Blwyddyn 2 a dechrau Blwyddyn 3. O ystyried natur y dalgylch, mae disgwyl i rieni brynu gwisg ysgol newydd ar gyfer "brand newydd" o ysgol yn annheg. Mae pobl eisoes yn cael trafferth yn yr hinsawdd economaidd bresennol.	sicrhau trosglwyddiad esmwyth o gyllid i gynnal safonau addysgol ac osgoi straen ariannol gormodol ar yr ysgol sydd newydd uno. Byddai'r Corff Llywodraethol yn edrych i benodi pennaeth a fydd yn cynnal y prosesau pontio da sydd eisoes yn eu lle ac yn sicrhau cysondeb a thegwch i holl ddisgyblion yr ysgol newydd. Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi canllawiau ar newidiadau i wisg ysgol, gan bwysleisio pwysigrwydd cost a fforddiadwyedd wrth gyflwyno gwisgoedd newydd. Mae'r canllawiau yn cynghori cyrff llywodraethu i flaenoriaethu cost a fforddiadwyedd wrth gyflwyno gwisgoedd newydd. Mae hefyd yn argymhell cyfnod trosiannol ar gyfer hen wisgoedd, gan ganiatáu iddynt gael eu gwisgo am gyfnod cyn newid llwyr. Nod y canllawiau hyn yw lliniaru goblygiadau economaidd-gymdeithasol newidiadau unffurf.
Diolch am ein gwahodd i wneud unrhyw sylwadau. Mae gen i blentyn yn y ddwy ysgol a hoffwn pe bai wedi uno flynyddoedd yn ôl gan ei bod wedi bod yn anodd cydlynu plant â chalendarau digwyddiadau gwahanol iawn. Mae rhai pwyntiau yr hoffwn eu hamlygu fel a ganlyn: 1. Glan Gele yn defnyddio llawer mwy o fenter i drefnu digwyddiadau i'r plant megis diwrnod mwd, perfformiad theatr, ysgol traeth. Os gwelwch yn dda a all hyn barhau a hefyd cefnogi plant iau gyda mwy o hyn. 2. Mae Glan Gele yn gwneud llawer mwy o ysgol goedwig a thraeth, os gwelwch yn dda a all hyn barhau a chroesi drosodd i'r plant iau.	Diolch am godi'r pwyntiau hyn. Os cymeradwyir yr uno, bydd yr adroddiad hwn yn cael ei rannu gyda'r Corff Llywodraethol Dros Dro a fydd yn cymryd y sylwadau hyn i ystyriaeth wrth gynllunio ar gyfer yr ysgol newydd.

3. Byddai gwisg las neu wisg goch yn wych. Mae'n well gennym ni logo Glan Gele gyda'r castell. 3. Mae ap Seesaw yn wych yng Nglan Gele. Ychydig iawn o gyswllt sydd gan athrawon yn St Elfod. A fyddech cystal â chyflwyno Seesaw ar gyfer plant iau. Mae hyn yn helpu gydag ymgysylltiad rhieni a chael y wybodaeth ddiweddaraf am waith a digwyddiadau plant. 4. Mwy o ddigwyddiadau rhieni yn yr adran iau fel y cyfle i gael coffi/mynd i wasanaethau yn Glan Gele 5. Rwy'n gobeithio y bydd yr uno hwn yn helpu i gydlynu dyddiadau ar draws plant iau a babanod e.e. clybiau ar ôl ysgol, ffeiriau haf, nosweithiau ffilm ac ati. Mae wedi bod yn anodd ar adegau gyda phlant mewn ysgolion ar wahân. 6. Yr un wisg. Bydd yn braf i fy mhlant gael yr un wisg ysgol a theimlo eu bod yn yr un ysgol. Mae'n gyfnod pontio anodd o Gele i Elfod a dylai hyn gefnogi'r pontio. 7. Teimlaf fod angen i Elfod gynyddu mwy o weithgareddau chwarae. Mae'n drawsnewidiad anodd o Glan Gele ac yn teimlo bod Elfod yn cael gwared ar yr holl chwarae/teganau a bod angen mwy i gefnogi chwarae. 8. Gobeithio nad yw hyn yn golygu toriadau staff a thoriadau cyllidebol. Mae gan lawer o ysgolion yn Sir Ddinbych adeiladau newydd pwrpasol ac rwy'n teimlo bod ein plant yn colli allan ar hyn. Mae ansawdd yr addysgu yn dda yn y ddwy ysgol ac mae hyn yn bwysig i'w gynnal.	
Gan fod yr ymateb hwn yn sôn am unigolion adnabyddadwy, mae wedi'i grynhoi ar gyfer yr adroddiad hwn i'r meysydd allweddol a ganlyn:	Byddai unrhyw ostyngiadau yng nghyllideb yr ysgol yn amodol ar drefniadau cyllido trosiannol presennol CBSC.

Pryderon Ariannol: Mae pryderon ynghylch materion ariannol posibl ysgolion wedi'u huno a'u heffaith ar staff. Pryderon Arweinyddiaeth: Mae pryderon yn bodoli ynghylch newidiadau mewn arweinyddiaeth a'u heffeithiau posibl ar ddeinameg staff. Ffaffio Arweinyddiaeth Newydd: Mae llawer yn credu y byddai arweinyddiaeth newydd yn fuddiol i fynd i'r afael â'r pryderon hyn.	Bydd y corff llywodraethu yn drafftio strwythur staffio newydd, ac ymgynghorir ar unrhyw newidiadau gyda staff ac undebau. Rhagwelir y bydd staff presennol y ddwy ysgol yn cael eu slotio i swyddi perthnasol a phriodol o fewn y strwythur newydd. Fodd bynnag, gallai rolau arwain gael eu hailstrwythuro, a bydd swydd y pennaeth yn cael ei hysbysebu os gwneir penderfyniad i uno. Bydd unrhyw newidiadau staff yn dilyn canllawiau gosodedig ac yn sicrhau bod pob proses yn deg ac yn dryloyw.
---	--

4. Adborth ESTYN

Ni chafwyd unrhyw adborth gan ESTYN ar y cam hwn ond fe wnaethant ymateb yn ystod yr ymgynghoriad gwreiddiol i ddweud "Mae Estyn yn ystyried bod y cynnig yn debygol, o leiaf, o gynnal safon y ddarpariaeth addysgol yn yr ardal." Gellir gweld ymateb llawn ESTYN ar y cam ymgynghori ar y we-dudalen ganlynol: [Consultation Report - Proposed Amalgamation - Abergele](#)

5. Penderfyniad y Cabinet

Cafodd Aelodau Cabinet Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy gyfarfod ar 18 Chwefror 2025 i drafod y cynnig i uno Ysgol Glan Gele ac Ysgol Sant Elfod gan roi cymeradwyaeth i gyhoeddi'r Hysbysiad Statudol yn ffurfiol (i uno Ysgol Glan Gele ac Ysgol Sant Elfod).

Roedd hyn yn cychwyn gyfnod hysbysu 28 diwrnod a oedd yn rhoi cyfle i unrhyw fudd-deiliaid cysylltiedig gyflwyno eu barn am y cynnig.

Dechreuodd y cyfnod hysbysu ar 28 Ebrill 2025 daeth i ben ar 25 Mai 2025.

Bydd Cabinet Conwy yn gwneud penderfyniad ffurfiol ynghylch uno Ysgol Glan Gele ac Ysgol Sant Elfod ar 12 Awst 2025.